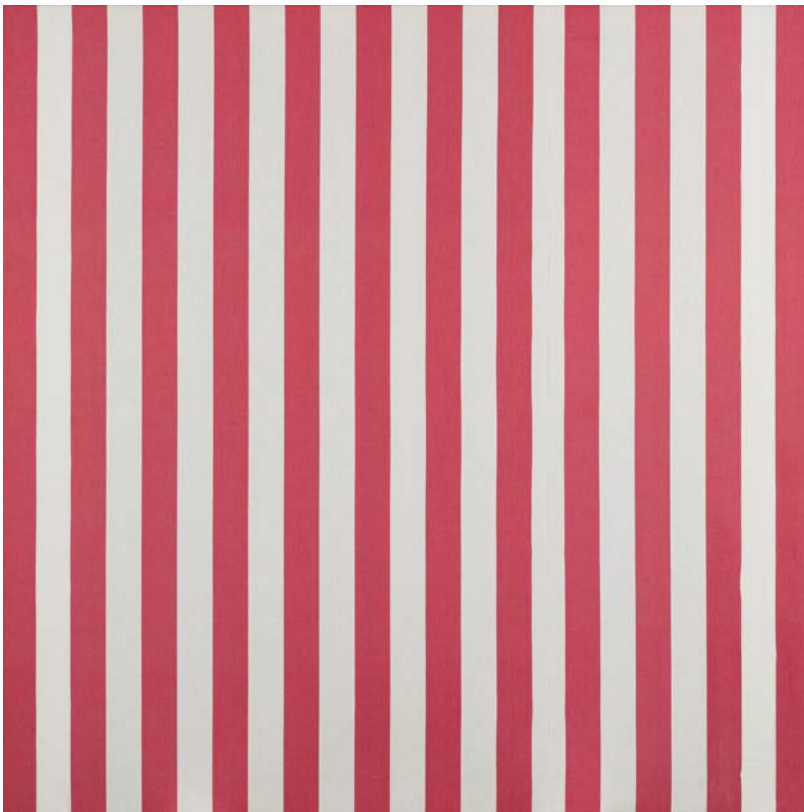

Daniel Buren. Fragmente einer Rede über die Kunst.

Daniel Buren, Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile. Tissus rayés blancs et colorés. Octobre 1973 blanc et rouge, 1965-1981. Met steun van Vereniging Rembrandt. Foto Peter Cox.

titel	Daniel Buren. Fragmente einer Rede über die Kunst. Plug In #45
aflevering	vanaf 4/10/2008
looptijd	Christiane Berndes
conservator	Marjon de Groot
tekst geschreven door	Peter Cox
fotograaf	

In 1982 kocht het Van Abbemuseum 'Fragments of a Speech on Art. 18 peintures sur toile. Tissus rayés blancs et colorés' van de Franse kunstenaar Daniel Buren aan, met steun van de Vereniging Rembrandt. Het 125-jarig bestaan van deze vereniging wordt gevierd met een tentoonstelling in het Van Gogh Museum in Amsterdam (3/10/08 – 18/01/09). Daar wordt een selectie getoond van de vele werken, waaronder enkele uit de collectie van het Van Abbemuseum, die met behulp van de Vereniging Rembrandt verworven konden worden door Nederlandse musea. Parallel aan deze jubileumtentoonstelling laat het Van Abbemuseum bovengenoemd werk van Buren zien.

De titel van het werk verradt al dat het gaat om 18 schilderijen. Ze zijn representatief voor het oeuvre van Buren in die zin dat ze de kenmerken vertonen die Buren sinds 1965 consequent in zijn werken opneemt: de keuze voor gestreept materiaal, altijd wit in combinatie met een andere kleur, en altijd met een streepbreedte van 8,7 cm. Deze maatvoering komt voort uit het gebruik van standaard, gestreept luifeldoek. Maar de schilderijen wijken ook af van de meeste andere werken van Buren, omdat ze niet op een specifieke plek afgestemd zijn. Naast de gezamenlijke titel hebben de 18 schilderijen een individuele aanduiding, die de maand van vervaardiging aangeeft. Bij de oudste twee werken, 'Novembre 1965' en 'Janvier 1966' heeft Buren de onder- en bovenkant en de linkerkant van het gestreepte doek beschilderd met witte verf in een golvend patroon. Bij de volgende twee werken, 'Novembre 1966' en 'Janvier 1967' zijn de twee buitenste banen wit geschilderd. Omdat dit oorspronkelijk gekleurde banen waren ontstaan er dubbele witte strepen, die iets in tint verschillen. De verdere serie bestaat uit schilderijen waarvan de buitenste banen gekleurd zijn en de

Daniel Buren. Fragmente einer Rede über die Kunst.

buitenste witte banen wit overgeschilderd zijn met verf. Er is dus sprake van een zeer minimale schilderkunstige handeling. Deze werkwijze past in het denken over schilderkunst in de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw.

Al aan het begin van die eeuw is de tendens ontstaan schilderkunst steeds meer terug te brengen tot haar essentie. De pioniers van de abstracte kunst hadden gesteld dat de kwaliteit van een schilderij niet afhangt van de voorstelling en als consequentie daarvan lieten zij een voorstelling achterwege. Waar het omging was de kracht van de beeldende middelen zelf, zoals de kleur, vorm, textuur of schriftuur. Die visuele elementen werden ingezet om een gedachte of gevoel over te brengen. In de loop van de twintigste eeuw wordt de moderne kunst steeds meer autonoom; een schilderij gaat over wat een schilderij is of kan zijn en een sculptuur gaat over de karakteristieken van een materiaal of object. Vaak speelt daarbij de relatie van het object tot zijn omgeving een rol. Buren sluit aan op deze ontwikkelingen door 'neutrale' schilderkunst te maken, en deze te presenteren op een manier die de in die tijd gebruikelijke wijze van tentoonstellen op de schop neemt. Oud-directeur van het Van Abbemuseum R.H. Fuchs schrijft in het jaarverslag van de Vereniging Rembrandt over 1982 met betrekking tot Burens materiaalkeuze het volgende: "Met dit middel neutraliseert hij 'het schilderij' tot een teken dat nergens naar verwijst tenzij naar zichzelf." En verderop zegt Fuchs: "In de ruimtelijke mise-en-scène onderzocht hij (Buren) tegelijkertijd de rol die bijvoorbeeld een museum speelt bij de waarneming van beeldende kunst. Traditiegetrouw hangen in alle musea ter wereld de schilderijen op dezelfde manier op ooghoogte aan dezelfde soort wanden." Bij zo'n uniforme presentatiewijze doet het er niet toe hoe een schilderij eruit ziet. Het wordt door de context als schilderij (h)erkend. Buren wil deze conventies ter discussie stellen. Meestal neemt hij de plaats waar de tentoonstelling gehouden wordt als uitgangspunt. Hij exposeert zijn werken op die plekken waar normaal gesproken juist niets hangt. Zo heeft het Van Abbemuseum het werk 'Peinture angulaire' uit 1975 in bezit, dat bestaat uit een rechthoekig gestreept doek dat in de hoek van een zaal moet worden bevestigd. Tijdens een expositie van Burens werk in 1981 droegen de suppoosten vestjes van de karakteristieke streepstof. Op die manier veranderde het werk telkens

van plaats. En werden de toezichhouders op kunstwerken zelf drager ervan. Burens latere werk wordt steeds grootschaliger en complexer, met ruimtelijke constructies die hun complement op muren, in spiegels of op het plafond hebben. Maar het blijft steeds een spel met de plaats van de schilderkunst. Buren lokt de kijker telkens uit zijn werk, de ruimte, en de relatie tussen beide op een nieuwe manier waar te nemen.

De doeken die in deze zaal bijeengebracht zijn, lijken op conventionele schilderijen. Ze zijn opgespannen op een raam en hebben het formaat van een 'normaal' schilderij. Er is ook op geschilderd. Toch gedragen ze zich niet als 'normale' schilderijen. Ze staan op de grond. Deze voorwaarde heeft Buren verbonden aan hun expositie. Ze mogen in een willekeurige volgorde worden opgesteld, en hoeven zelfs niet allemaal getoond te worden. Ze mogen ook verspreid staan over verschillende zalen. Zo krijgen ze een terloops karakter, alsof ze elk moment van positie kunnen veranderen, net als de vestjes uit 1981. Ze staan niet voor een geijkte opvatting; het zijn, zoals de titel aangeeft, fragmenten uit een gesprek over kunst.

Kunstwerken

Daniel Buren

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile., 1965-1981

Acrylverf op doek

Daniel Buren. Fragmente einer Rede über die Kunst.

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek

Fragmente einer Rede über die Kunst. 18 peintures sur toile.,
1965-1981

Acrylverf op doek